

លេខ ៨ ៧.០០ ៥០ប្រក

ប្រកាស

ស្តីពី

ដំណើរការគណនេយ្យកម្មសំរាប់ប្រតិបត្តិការរូបិយប័ណ្ណ

ទេសាភិបាល ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/ រកម/ ០១៩៦/ ២៧ ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ដែលប្រកាសអោយប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃធនាគារជាតិ នៃ កម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/ រកម/ ១១៩៩/ ១៣ ចុះថ្ងៃទី ១៨ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ១៩៩៩ ដែលប្រកាសអោយប្រើច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ ជស/ រកត/ ០៣៩៨/ ៨៥ ចុះថ្ងៃទី ១០ ខែ មីនា ឆ្នាំ ១៩៩៨ ស្តីពីការតែងតាំង **ឯកឧត្តម ជា ចាន់តូ** ជាអគ្គទេសាភិបាលនៃធនាគារជាតិ នៃ កម្ពុជា
- យោងតាមសំណើរបស់នាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យ

ស ំ រ េ ប

ប្រការ ១.-

សំរាប់គោលបំណងនៃប្រកាសនេះ ពាក្យមួយចំនួនត្រូវបានកំណត់និយមន័យដូចខាងក្រោម ÷

- ១- រូបិយវត្ថុរាយការណ៍** មានន័យថា រូបិយវត្ថុដែលបានប្រើសំរាប់កត់ត្រាគណនី និងសំរាប់ធ្វើរបាយការណ៍ ហិរញ្ញវត្ថុ ។ ស្ថិតនៅក្នុងរយៈពេលបណ្តោះអាសន្ននៃការងារគណនេយ្យ ប្រាក់ដុល្លារអាមេរិក ត្រូវបានប្រើ ជារូបិយវត្ថុរាយការណ៍ រហូតដល់ពេលណាដែលដំណើរការបដិដុល្លារូបនីយកម្មសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា បានជឿន លឿនសមស្រប ។
- ២- រូបិយប័ណ្ណ** មានន័យថា រូបិយប័ណ្ណក្រៅពីរូបិយវត្ថុរាយការណ៍របស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ។
- ៣- អត្រាប្តូររូបិយប័ណ្ណ** មានន័យថា អនុបាតរវាងមួយឯកតានៃរូបិយវត្ថុមួយនិងចំនួនទឹកប្រាក់ជារូបិយវត្ថុមួយទៀត ដែលក្នុងនោះ ឯកតានេះអាចត្រូវបានប្តូរពីមួយទៅមួយក្នុងពេលកំណត់មួយ ។

- ៤- **អត្រាប្តូរទ្រូងដល់ដៃ (spot rate)** មានន័យថា អត្រាប្តូរប្រាក់ដែលបានកំណត់សំរាប់ប្រតិបត្តិការប្តូរ ដោយប្រគល់ប្រាក់ដល់ដៃភ្លាម ។
- ៥- **អត្រាប្តូរទ្រូងមានកាលកំណត់ (forward rate)** មានន័យថា អត្រាប្តូរប្រាក់ដែលបានកំណត់នៅ ក្នុងកិច្ចសន្យាប្តូរប្រាក់នាការបរិច្ឆេទច្បាស់លាស់មួយទៅអនាគត ។
- ៦- **អត្រាប្តូរទ្រូងនៅពេលបិទ (closing rate)** មានន័យថា អត្រាប្តូរប្រាក់ដល់ដៃនាការបរិច្ឆេទនៃការធ្វើ តារាងតុល្យការ ។
- ៧- **ប្រតិបត្តិការជារូបិយប័ណ្ណ** មានន័យថា ប្រតិបត្តិការមួយដែលត្រូវចារិកឬទាមទារអោយទូទាត់ជារូបិយ- ប័ណ្ណ រួមបញ្ចូលទាំងប្រតិបត្តិការប្តូរប្រាក់ដែលបង្កើតអោយមានស្ថានភាពប្តូរប្រាក់ (foreign exchange position) ។

ប្រការ ២.-

ប្រតិបត្តិការជារូបិយប័ណ្ណត្រូវបានកត់ត្រាស្របតាមបញ្ញត្តិដែលមានចែងក្នុងប្រកាសនេះ ។ ដូច្នេះ ប្រព័ន្ធគណនេយ្យប្រើប្រាស់ដោយគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុត្រូវតែបានរៀបចំយ៉ាងណា ដើម្បីអាចផ្តល់ ព័ត៌មានដែលតម្រូវដោយប្រកាសនេះ ។

លោហធាតុមានតម្លៃដូចជា មាស និងប្រាក់ដែលត្រូវបានរក្សាទុកតាមទំរង់ដែលអាចជួញដូរបាន ត្រូវ អនុវត្តតាមវិធាននៃការវាយតម្លៃ ដែលមានចែងនៅក្នុងប្រការ ៦ នៃប្រកាសនេះ ។

ប្រការ ៣.-

គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុត្រូវកត់ត្រាប្រតិបត្តិការប្តូរប្រាក់ដល់ដៃ ឬមានកាលកំណត់ ក្នុងគណនី ដែលបានបើក និងចារិកតាមប្រភេទរូបិយប័ណ្ណនីមួយៗ ដែលបានប្រើ ។

សំរាប់គោលបំណងនៃប្រកាសនេះ ការទិញឬការលក់រូបិយប័ណ្ណដែលភាគីទាំងអស់មិនបានពន្យារពេល ឬបានពន្យារតែក្នុងរយៈពេលជាទំលាប់ ត្រូវបានចាត់ទុកថាជាកិច្ចសន្យាប្តូរប្រាក់ដល់ដៃ ។ ដូច្នេះ កិច្ចសន្យាប្តូរ ប្រាក់ដល់ដៃ (spot Contract) ត្រូវបានអោយនិយមន័យថាជាកិច្ចសន្យាប្តូរប្រាក់ណាមួយ ក្នុងរយៈពេល២ថ្ងៃ ធ្វើការ (2 business days) នៃកាលវិសាស (maturity) លើកលែងតែរយៈពេលខ្លីជាងរយៈពេលជាទំលាប់ ឬទាមទារ ដោយទីផ្សារក្នុងស្រុក ។

សំរាប់គោលបំណងនៃប្រកាសនេះ រាល់ការទិញ ឬ ការលក់រូបិយប័ណ្ណដែលភាគីទាំងអស់សំរេចពន្យារ រយៈពេលជាទំលាប់វែងជាង២ថ្ងៃធ្វើការ ត្រូវបានចាត់ទុកថា ជាកិច្ចសន្យាប្តូរប្រាក់មានកាលកំណត់ (forward contracts) ។

ប្រការ ៤.~

បដិភាគនៃការកត់ត្រាគណនេយ្យរូបិយប័ណ្ណទាក់ទងទៅនឹងប្រតិបត្តិការប្តូរប្រាក់ ដូចជាប្រតិបត្តិការដែលជាប់ទាក់ទងដល់ស្ថានភាពរូបិយប័ណ្ណ (foreign currency position) ត្រូវបានកត់ត្រាក្នុងគណនីស្ថានភាពប្តូរប្រាក់ នៅក្នុងតារាងតុល្យការឬក្រៅតារាងតុល្យការ និងចារិកទៅតាមប្រភេទរូបិយប័ណ្ណដែលបានប្រើ ។

ការកត់ត្រាគណនេយ្យជារូបិយវត្ថុរាយការណ៍ដែលទាក់ទងជាមួយប្រតិបត្តិការប្តូរប្រាក់ ត្រូវបានចុះបញ្ជីក្នុងគណនីបដិភាគស្ថានភាពប្តូរប្រាក់ នៅក្នុងតារាងតុល្យការឬក្រៅតារាងតុល្យការ ។

ជាលទ្ធផល ប្រតិបត្តិការជារូបិយប័ណ្ណនិងជារូបិយវត្ថុរាយការណ៍ត្រូវបានកត់ត្រាចូលក្នុងសៀវភៅធំ (ledger) សមស្រប ហើយសៀវភៅធំនីមួយៗត្រូវមានតុល្យភាពដោយប្រើគណនីឆ្លុះបញ្ចាំង (mirror accounts) ដូចខាងក្រោម ÷

- * ស្ថានភាពប្តូរប្រាក់ជារូបិយប័ណ្ណចែកជា ÷
 - ស្ថានភាពប្តូរប្រាក់នៅក្នុងតារាងតុល្យការ
 - ស្ថានភាពប្តូរប្រាក់នៅក្រៅតារាងតុល្យការ
- * ស្ថានភាពប្តូរប្រាក់ជារូបិយវត្ថុរាយការណ៍សមមូល (ឬតំលៃបដិភាគ) ចែកជា ÷
 - ស្ថានភាពប្តូរប្រាក់សមមូលនៅក្នុងតារាងតុល្យការ
 - ស្ថានភាពប្តូរប្រាក់សមមូលនៅក្រៅតារាងតុល្យការ ។

ប្រការ ៥.~

ដើមទុនដែលបានមកពីការទិញ ឬលក់ក្នុងប្រតិបត្តិការប្តូរប្រាក់ដល់ដៃ (foreing exchange transactions) ដែលមាន កាលវិភាគ (maturity) ជាទំលាប់២ថ្ងៃធ្វើការ និងក្នុងប្រតិបត្តិការប្តូរប្រាក់ មានកាលកំណត់ ត្រូវតែកត់ត្រាក្នុងគណនីក្រៅតារាងតុល្យការសមស្រប នាកាលបរិច្ឆេទដែលប្រតិបត្តិការកើតឡើង ។ នៅពេលប្រគល់រូបិយប័ណ្ណប្រតិបត្តិការត្រូវបានកត់ត្រាចូលក្នុងតារាងតុល្យការរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ។

ប្រការ ៦.~

នាកាលបរិច្ឆេទនៃរបាយការណ៍គណនេយ្យនីមួយៗ ទ្រព្យសកម្ម ទ្រព្យអកម្ម ឬ ខ្ទង់ក្រៅតារាងតុល្យការ ត្រូវបានអោយតំលៃតាមថ្លៃទីផ្សារ ។ អត្រាទីផ្សារដែលអនុវត្តចំពោះខ្ទង់ទ្រព្យសកម្ម និងខ្ទង់ទ្រព្យអកម្ម និងចំពោះការសន្យាប្តូរប្រាក់ដល់ដៃ គឺជាអត្រាប្តូរប្រាក់នៅពេលបិទនៃរូបិយប័ណ្ណដែលពាក់ព័ន្ធ ។

អត្រាប្តូរប្រាក់ទីផ្សារដែលអនុវត្តចំពោះការសន្យាប្តូរប្រាក់មានកាលកំណត់ គឺជាអត្រាប្តូរប្រាក់មានកាលកំណត់នៃរូបិយប័ណ្ណពាក់ព័ន្ធ សំរាប់រយៈកាលដែលនៅសល់ ដូចជាអត្រាប្តូរប្រាក់មានកាលកំណត់នៅទីផ្សារត្រូវស្របទៅនឹងកាលវិភាគនៃការសន្យា ។

ប្រការ ៧.

នាកាលបរិច្ឆេទរបាយការណ៍គណនេយ្យនីមួយៗ វិសមភាពនៃចំនួនប្រាក់ជារូបិយវត្ថុរាយការណ៍ដែលបានមកពីការវាយតម្លៃគណនីស្ថានភាពប្តូរប្រាក់ ស្របតាមបញ្ញត្តិនៃប្រការ ៥ ម្យ៉ាង និងម្យ៉ាងទៀតចំនួនប្រាក់ដែលបានបង្ហាញក្នុងគណនីបដិភាគស្ថានភាពប្តូរប្រាក់ ត្រូវបានកត់ត្រាចូលក្នុងគណនីចំណេញខាត ។ បដិភាគនៃការកត់ត្រានេះ ត្រូវបានកត់ត្រាចូលក្នុងគណនីបដិភាគស្ថានភាពប្តូរប្រាក់ថវិកជារូបិយវត្ថុរាយការណ៍ ។

នៅពេលដែលមិនទាន់អាចកត់ត្រាឥណទានលើគណនីក្នុងតារាងតុល្យការបាន ដោយកត់ត្រាឥណទាននៃគណនីក្រៅតារាងតុល្យការ និងផ្ទុយមកវិញ ប្រាក់ចំណេញនិងខាតដែលបានកត់ត្រាក្នុងគណនីចំណេញខាត និងដែលកើតចេញពីស្ថានភាពប្តូរប្រាក់ក្រៅតារាងតុល្យការ ត្រូវតែមានតុល្យភាព ដោយប្រើគណនីមួយដែលធ្វើអោយមានតុល្យភាពនៃតារាងតុល្យការ ។

វិសមភាពទាំងឡាយដែលទាក់ទងដល់ប្រតិបត្តិការ ដែលក្នុងនោះហានិភ័យនៃការប្តូរប្រាក់រ៉ាប់រងដោយរដ្ឋ ត្រូវតែកត់ត្រាចូលក្នុងគណនីកែតម្រូវ ។

ប្រការ ៨.

ចំណូលនិងចំណាយបង្កជារូបិយប័ណ្ណដែលទាក់ទងដល់ឥណទាននិងកម្ចី មូលប័ត្រ ឬ ប្រតិបត្តិការក្រៅតារាងតុល្យការ ត្រូវបានអោយតម្លៃតាមអត្រាប្តូរប្រាក់ដល់ដៃនៃរូបិយប័ណ្ណដែលពាក់ព័ន្ធ ហើយត្រូវកត់ត្រាចូលក្នុងគណនីចំណេញខាត តាមគ្រា ដែលកំណត់ដោយគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ និងយ៉ាងយឺតបំផុតដល់កាលបរិច្ឆេទនៃរបាយការណ៍គណនេយ្យ ។

ចំណូលដែលត្រូវទទួល និងចំណាយដែលត្រូវសងជារូបិយប័ណ្ណមិនបង្ក ទាក់ទងដល់ប្រតិបត្តិការក្នុងតារាងតុល្យការឬក្រៅតារាងតុល្យការ ត្រូវតែបង្ហាញនៅក្នុងគណនីដោយឡែក នៅពេលណាដែលចំណូលនិងចំណាយទាំងនេះ ត្រូវបានការពារខាតបង់ (hedged) ។

ប្រការ ៩.

ដើម្បីធានាអោយការធ្វើរបាយការណ៍ពីហានិភ័យប្តូរប្រាក់ស៊ុសដាក់គ្នាទូទាំងប្រព័ន្ធធនាគារ យ៉ាងហោចណាស់ ការវាយតម្លៃឡើងវិញត្រូវតែអនុវត្តនាកាលបរិច្ឆេទបិទបញ្ជីនៅខែនីមួយៗ ។ ប្រសិនបើកាលបរិច្ឆេទនេះមិនមែនជាថ្ងៃធ្វើការ ការវាយតម្លៃបិទបញ្ជីត្រូវធ្វើនៅថ្ងៃធ្វើការមុននោះ ។

ប្រការ ១០.

រាល់លិខិតបទដ្ឋានទាំងឡាយណា ដែលមានខ្លឹមសារផ្ទុយពីស្មារតីនៃប្រកាសនេះ ត្រូវចាត់ទុកជានិរាករណ៍ ។

ប្រការ ១១.~

អគ្គនាយកដ្ឋាន អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អគ្គាធិការដ្ឋាន អគ្គបេឡា គ្រប់នាយកដ្ឋាន អង្គភាព គ្រប់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុ នៅក្រោមឱវាទនិងក្រោមអាណាព្យាបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ត្រូវអនុវត្តម៉ឺងម៉ាត់នូវប្រកាសនេះ តាមភារកិច្ចរៀងៗខ្លួន ។

ប្រការ ១២.~

ប្រកាសនេះមានប្រសិទ្ធិភាពអនុវត្ត ចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខាតទៅ ។

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ១៧ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០០

ទេសាភិបាល

កន្លែងទទួល

- ដូចប្រការ ១១
- " ដើម្បីអនុវត្ត "
- កាលប្បវត្តិ
- ឯកសារ

ចម្លងជូន

- គ្រប់សមាជិកក្រុមប្រឹក្សាភិបាល
- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- " ដើម្បីជ្រាបជាព័ត៌មាន "
- នាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលនៃទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- " ដើម្បីចុះផ្សាយក្នុងរាជកិច្ច "